

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/61/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3113220642
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3113220642.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD. a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej, v spore žalobcu P. X. Y., Y., so sídlom U., R. 5, Z. XX XXX XXX, zastúpeného N. S., Y., so sídlom R. 5, U., Z. XX XXX XXX, proti žalovaným 1/ R. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. U. XX, W., 2/ N. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. W., do 30.06.2016 za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných M., so sídlom Q. S. 5, R., Z. XX XXX XXX, zastúpeného H. G. J., advokátom, so sídlom Q. Y. 7, Y., o zaplatenie 8 186,85 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č.k. 11C/248/2013-246 zo dňa 15. decembra 2020 takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že M., so sídlom R., Q. S. X, Z. XX XXX XXX, m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov konania v celom rozsahu.

M., so sídlom R., Q. S. X, Z. XX XXX XXX, m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol, že J., so sídlom R., Q. S. X, Z. XX XXX XXX, má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok I.) a že M., so sídlom R., Q. S. X, Z. XX XXX XXX, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.). V odôvodnení uviedol, že o trovách konania tohto subjektu, ktorý bol do 30.6.2016 vedľajším účastníkom na strane žalovaných, rozhodol podľa § 257 a § 259 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Nakoľko žalovaní, na strane ktorých vystupoval, mali v konaní úspech, súd vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V predmetnej veci právny zástupca vedľajšieho účastníka dôsledne hájil záujmy žalovaných. Po oboznámení sa s doručeným návrhom (žalobou) a jeho prílohami v písomnom vyjadrení uviedol dôvody, pre ktoré nemožno návrhu vyhovieť, poukázal na príslušné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa, zaoberal sa podmienkami, ktoré sú v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách potrebné pre platné postúpenie pohľadávky z banky na tretiu osobu s tým, že v danom prípade tieto podmienky neboli splnené a pohľadávka banky z tohto dôvodu nebola spôsobilá na postúpenie žalobcovi. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s poukazom na odôvodnenie rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne č. k. 19Co/18/2018-222 zo dňa 27.3.2019, z ktorého vyplýva, že dôvodom zrušenia výroku III. rozhodnutia Okresného súdu Trenčín č. k. 11C/248/2013-167 zo dňa 30.3.2017 bolo najmä to, že ako oprávnený subjekt vo vzťahu k trovám konania bol označený iný subjekt, pričom zo záhlavia predmetného rozhodnutia vyplývalo, že vedľajším účastníkom konania bolo M., so sídlom R., Q. S. X. Vzhľadom k uvedenému mal súd prvej inštancie za to, že M., so sídlom R., Q. S. X, bolo v tejto časti konania ohľadne nároku na náhradu trov konania úspešné, preto mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Taktiež poukázal na odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, že od 1.7.2016 toto občianske združenie prestalo byť vedľajším účastníkom a jeho postavenie nebolo automaticky transformované do postavenia osobitného subjektu, nemôže sa teda vyjadrovať k veci samej, iba vo vzťahu k výroku o trovách občianskeho

zdruzenia a v tejto časti je občianske združenie naďalej stranou konania, keďže sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca podľa § 356 CSP a navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie zmenil tak, že zdruzeniu neprizná nárok na náhradu trov konania, resp. aby ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že sa nestotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorý v rozpore s § 255 ods. 1 CSP priznal zdruzeniu voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Súd rozhodoval za účinnosti CSP, preto bol v zmysle prechodných a záverečných ustanovení povinný rozhodovať podľa CSP, hoci konanie začalo pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Ustanovenie § 255 ods. 1 CSP jednoznačne vymedzuje, že súd prizná nárok na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu vo veci len stranám sporu. Ustanovenie § 60 CSP zároveň vymedzuje, že stranami sporu sú žalobca a žalovaný. Ustanovenia CSP nedovoľujú súdu, aby pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, ktoré boli začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, aplikoval iný režim než ten, ktorý je upravený v ustanoveniach § 251 - § 264 CSP. Združenie nebolo v súdenom prípade stranou sporu (a to ani ako vedľajší účastník, ani ako osobitný subjekt), preto v zmysle § 255 ods. 1 CSP nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko tento súd prizná len strane sporu (t. j. žalovanému a žalobcovi), a to bez ohľadu na to, kedy združenie vstúpilo do konania. Zákonodarca v § 255 ods. 1 CSP presne a nezameniteľne vymedzil subjekty konania, ktorým možno v civilnom sporovom konaní voči sebe priznať nárok na náhradu trov konania podľa pomeru ich úspechu vo veci - strany sporu. V § 60 CSP zároveň zákonodarca presne špecifikoval, že stranami sporu sú žalobca a žalovaný. V zmysle uvedeného je zrejmé, že keďže združenie nebolo v súdenom prípade stranou sporu, súd nebol oprávnený priznať takémuto subjektu (odlišnému od strán sporu) nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi. Žalobca zastáva názor, že prihliadnúc k exaktnému vymedzeniu subjektov, ktorým možno priznať nárok na náhradu trov konania (v § 255 ods. 1 CSP) nie je možné priznať nárok na náhradu trov konania iným subjektom. Súd by takýmto postupom protiústavne menil vôľu zákonodarcu, ktorý v § 255 ods. 1 CSP nezameniteľne špecifikoval subjekty, ktorým môže súd priznať nárok na náhradu trov konania voči iným subjektom. Dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR z 22. júna 2017 sp. zn. II. ÚS 796/2016-65 a uznesenie Krajského súdu v Trnave z 23.10.2017 č. k. 23Co/35/2017-259. Žalobca zároveň uviedol, že ustanovenie § 258 CSP upravuje, komu inému môže súd priznať náhradu účelne vynaložených výdavkov, pričom osobitný subjekt tu uvedený nie je. Ako napokon uviedol i nadriadený súd, od 1.7.2016 občianske združenie prestalo byť vedľajším účastníkom a jeho postavenie nebolo automaticky transformované do postavenia osobitného subjektu. Z toho podľa žalobcu vyplýva, že doteraz vystupujúci vedľajší účastník nepodal návrh na pribratie do konania podľa § 95 CSP. Pokiaľ ho súd pribral ex offa, opomenul súhlas strany, v mene ktorej mal doterajší vedľajší účastník vystupovať, čo zakladá v tomto štádiu konania nezhojiteľnú procesnú vadu. Zároveň poukázal ako na všeobecne známu notoriu na to, že toto občianske združenie paušálne vstupuje do spotrebiteľských konaní, navyšuje trovy týchto konaní a zastúpenie advokátom navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia (k tomu citoval uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25.4.2012 sp. zn. 17Co/91/2012). V tejto súvislosti sa podľa žalobcu nemožno stotožniť s odôvodnením súdu prvej inštancie, podľa ktorého združenie poskytlo účinné bránenie práva žalovaným s poukazom na relevantné právne normy z dôvodu, že aplikáciu práva (v zmysle zásady iura novit curia) ako aj aktívnu legitimáciu ako esenciálnu podmienku vedenia sporového konania skúma súd ex offa - teda aj bez návrhu strany či zdruzenia. Garantom ochrany práv spotrebiteľa je práve a výlučne súd, ktorý by k skúmaniu predmetných skutočností (aktívna vecná legitimácia) musel dospieť vlastnou činnosťou (ex offa), bez ohľadu na nadbytočné tvrdenia, ktoré produkovalo združenie. Z uvedeného dôvodu sa nemožno stotožniť ani len s účelnosťou takto vzniknutých trov, z ktorého dôvodu nie je daný žiaden zákonný (ani iný) dôvod pre ich priznanie zdruzeniu.

3. M. vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedlo, že vystupovalo v predmetnom konaní ako vedľajší účastník konania podľa § 93 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a z tejto pozície vykonávalo jednotlivé procesné úkony až do účinnosti Civilného sporového poriadku. Všetky úkony zdruzenia vykonané v konaní boli náležité, vecné a v súvislosti s ochranou práv ním podporovaných spotrebiteľov aj účelné, pretože vo svojom komplexe viedli k úspechu žalovaných v konaní. Združenie poukázalo na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22.11.2016 sp. zn. 6Cdo/181/2015, v ktorom okrem iného uviedol, že „na procesných právach a povinnostiach subjektu vystupujúceho v konaní (spore) ako vedľajší účastník nič nezmenila zmena právnej úpravy spočívajúca v zrušení Občianskeho súdneho

poriadku a v nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku od 1. júla 2016. Aj oznámenie určitého subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na žalujúcej alebo žalovanej strane, je totiž procesným úkonom, ktorého účinky - vznik vedľajšieho účastníctva - zostávajú v zmysle § 470 ods. 2 veta prvá CSP zachované.“ Argumentácia žalobcu o nemožnosti priznať združeniu náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP z dôvodu, že združenie nie je stranou sporu, je nesprávna. Napriek úplne ojedinelému názoru vyslovenému v uznesení Krajského súdu v Trnave zo dňa 23.10.2017 č. k. 23Co/35/2017-259 (na ktorý žalobca v odvolaní poukázal) sa prax súdov prikláňa k opačnému názorovému smerovaniu, ako to vyplýva z viacerých rozhodnutí, napr. rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 8.8.2018 č. k. 5Co/71/2018-241, z 31.8.2016 č. k. 4Co/316/2016-185, z 13.12.2016 č. k. 5Co/385/2016-123, z 9.2.2017 č. k. 19Co/290/2016-167, rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26.10.2016 sp. zn. 7Co/270/2016, uznesenia Krajského súdu v Prešove z 8.11.2016 sp. zn. 9Co/69/2016, uznesenia Krajského súdu v B. Bystrici z 29.11.2016 sp. zn. 13Co/649/2015, uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 29.3.2019 sp. zn. 1Co/336/2020, uznesenia Krajského súdu v Nitre z 23.7.2020 č. k. 7Co/57/2020-120. S poukazom na uvedené navrhlo občianske združenie napadnuté uznesenie prvoinštančného súdu ako vecne správne potvrdiť.

4. Žalobca v ďalšom písomnom vyjadrení iba uviedol, že v plnom rozsahu trvá na podanom odvolaní a navrhuje, aby mu odvolací súd vyhovel.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je podľa § 387 ods. 1 CSP vecne správne, avšak z dôvodu právnej precíznosti považoval za potrebné doplniť do výroku označenie subjektu, voči ktorému má občianske združenie nárok na náhradu trov konania. Preto má rozhodnutie odvolacieho súdu formálne povahu zmeňujúceho uznesenia.

6. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že M. (do 30.6.2016 v procesnom postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaných) vznikli trovy konania v príčinnej súvislosti s predmetom konania. Zástupca združenia presadzoval procesnú obranu proti tvrdenému nároku žalobcu a hájil záujmy žalovaných. Subjekt, s ktorým súd do 30.6.2016 konal ako s vedľajším účastníkom konania, po 1.7.2016 viac v konaní ako vedľajší účastník konania vystupovať nemôže a jeho postavenie ako vedľajšieho účastníka konania k 30.6.2016 zaniklo. Predmetné trovy konania mu však vznikli pred účinnosťou CSP, teda za účinnosti O.s.p. ako vedľajšiemu účastníkovi konania, preto náhradu trov konania, ktoré mu vznikli za obdobie účinnosti O.s.p., mu treba priznať v súlade so zásadou ochrany legitímnych očakávaní účastníkov konania. Pri vstupe do konania v procesnom postavení vedľajšieho účastníka totiž občianske združenie v súlade s vtedajšími procesnými predpismi mohlo dôvodne predpokladať, že ak bude účastník, na ktorého strane občianske združenie vystupuje, v konaní úspešný, bude nárok na náhradu trov konania priznaný nielen tomuto účastníkovi, ale aj občianskemu združeniu vystupujúcemu ako vedľajší účastník na jeho podporu. Z toho istého predpokladu musel v tom čase vychádzať aj žalobca. Ako odvolací súd už uviedol v tomto konaní v skoršom rozhodnutí (č. k. 19Co/18/2018-222), aj keď občianske združenie prestalo byť k 1.7.2016 vedľajším účastníkom a vo veci samej už nie je stranou sporu (ani osobitným subjektom), v časti konania o trovách, vzniknutých počas jeho účasti v konaní v postavení vedľajšieho účastníka, je naďalej účastníkom konania, keďže sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach.

7. Podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Súčasťou práva na právnu pomoc je pritom aj nárok na náhradu trov konania v prípade úspechu v konaní. Len výnimočne (v prípadoch hodných osobitného zreteľa, čo nie je posudzovaná vec - a žalobca to ani netvrdil) je možné nepriznať úspešnej strane (účastníkovi konania) náhradu trov, ktoré účelne vynaložil.

8. K námietke žalobcu, že trovy občianskeho združenia neboli vynaložené účelne, odvolací súd uvádza, že súčasťou procesnej obrany žalovaných (rovnako ako súčasťou procesného útoku žalobcu) môžu byť aj otázky právneho posúdenia veci, a to napriek zásade iura novit curia. Napokon v predmetnom spore neboli sporné skutkové okolnosti, ale iba otázky právne (najmä platnosť postúpenia pohľadávky). Preto uvádzanie (výlučne) právnej argumentácie nemožno považovať za neúčelnú obranu. Pokiaľ žalobca namietal, že predmetné občianske združenie notoricky vstupovalo do konaní ako vedľajší účastník, odvolací súd poznamenáva, že občianske združenie len vstupovalo na podporu žalovaných do konaní,

ktoré inicioval podaním žaloby práve žalobca. Žalobcovi nič nebránilo v ktoromkoľvek štádiu konania spor ukončiť mimosúdnou dohodou alebo späťvzatím žaloby. Ak tak neurobil, sám sa vystavil riziku, že bude ako neúspešná strana znášať trovy úspešných žalovaných a vedľajšieho účastníka, vystupujúceho na ich podporu.

9. Odvolací súd záverom dodáva, že ustanovenie § 93 ods. 4 O.s.p., účinné do 30.6.2016, výslovne upravovalo, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z čoho možno vyvodiť len jeden záver, a to, že vedľajší účastník má jednak právo na právnu pomoc pred súdmi a samozrejme má i právo na náhradu trov konania. Tieto práva mu musia zostať zachované aj po zmene právnej úpravy aj napriek tomu, že vo veci samej už nie je účastníkom (stranou) konania. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vzniklo tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval. Na základe uvedeného preto súd prvej inštancie postupoval správne, keď M. priznal nárok na náhradu trov konania.

10. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne, iba - ako bolo uvedené vyššie v bode 5 tohto odôvodnenia - doplnil do jeho výroku označenie subjektu, proti ktorému má občianske združenie nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom k tomu, že občianske združenie vystupovalo ako vedľajší účastník na strane žalovaných, je zrejme, že povinným na náhradu trov konania tak žalovaných (ak by im trovy vznikli) ako aj vedľajšieho účastníka je vo veci neúspešný žalobca.

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému občianskemu združeniu priznal nárok na ich náhradu voči neúspešnému odvolateľovi (žalobcovi). O výške tejto náhrady rozhodne v zmysle § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie.

12. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).